

ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ : Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΦΟΙΤΗΤΗΣ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΑΜΠΙΑΚΟΣ (Α.Μ. 13017)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΡΑΒΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ , 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ.2	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1		
Σημασία του Τουρισμού	σελ.7	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2		
Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού	σελ.15	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3		
Έννοια του Αγροτουρισμού και τι περιλαμβάνει	σελ.23	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4		
Επιδράσεις του Αγροτουρισμού (αρνητικές ή θετικές) στην οικονομία της υπαίθρου	σελ.28	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5		
Ο θεσμός των Αγροτουριστικών Καταλυμάτων και θεσμικό πλαίσιο	σελ.36	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6		
Πολιτικές και χρηματοδοτήσεις των Αγροτουριστικών Καταλυμάτων από την Ε.Ε. Προγράμματα και δράσεις	σελ.42	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7		
Κατανομή των Αγροτουριστικών Καταλυμάτων στην Ελλάδα	σελ.47	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8		
Leader	σελ.49	
ΕΠΙΛΟΓΟΣ		σελ.55
ΠΗΓΕΣ		σελ.56

μεταξύ άλλων, την κατάργηση των δασμών στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν επίσης να ελέγχουν από κοινού την παραγωγή τροφίμων, ούτως ώστε να υπάρχει επάρκεια τροφίμων για όλους, ενώ σύντομα δημιουργήθηκε ακόμη και πλεόνασμα στη γεωργική παραγωγή.

Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο προσχωρούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1973, αυξάνοντας τον αριθμό των κρατών μελών σε εννέα.

Το 1981 η Ελλάδα γίνεται το δέκατο μέλος της ΕΕ, ενώ η Ισπανία και η Πορτογαλία ακολουθούν πέντε χρόνια αργότερα. Το 1986 υπογράφεται η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία παρέχει τη βάση για ένα φιλόδοξο εξαετές πρόγραμμα που αποσκοπεί στην εξάλειψη των εμποδίων στο ελεύθερο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και στη περιφερειακή σύγκλιση για την ισόρροπη ανάπτυξη των διαφόρων περιοχών. Με τον τρόπο αυτό, η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη οδηγεί στη δημιουργία της "Ενιαίας Αγοράς".

Το 1993 η Ενιαία Αγορά ολοκληρώνεται με την καθιέρωση των "τεσσάρων ελευθεριών": της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων. Στη δεκαετία του '90 υπογράφονται δύο συνθήκες: το 1993 η συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση και το 1999 η συνθήκη του Άμστερνταμ. Το 1995 η ΕΕ αποκτά τρία ακόμη νέα μέλη, την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Ένα μικρό χωριό στο Λουξεμβούργο δίνει το όνομά του στις συμφωνίες του Σένγκεν, που επιτρέπουν σταδιακά στους Ευρωπαίους πολίτες να ταξιδεύουν χωρίς να υποβάλλονται σε έλεγχο διαβατηρίων στα εσωτερικά σύνορα.

Την 1 Ιανουαρίου 2002 εισάγεται το Ευρώ ως ενιαίο νόμισμα σε 12 Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. (σε περισσότερους από 300 εκατομμύρια Ευρωπαίους) και διανέμονται τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα σε ευρώ.

Το τύπωμα, η κοπή και η διανομή τους είναι μια λογιστική ενέργεια

μεγάλης κλίμακας. Ο αριθμός των κερμάτων που τίθενται σε κυκλοφορία υπερβαίνει τα 80 δισ. Τα χαρτονομίσματα είναι ομοιόμορφα για όλες τις χώρες. Τα κέρματα έχουν μία ομοιόμορφη όψη, στην οποία αναγράφεται η αξία του κέρματος, ενώ στην άλλη όψη απεικονίζεται ένα εθνικό έμβλημα. Όλα τα κέρματα κυκλοφορούν ελεύθερα στις χώρες της λεγόμενης Ευρωζώνης.

Την 1 Μαΐου 2004 οκτώ χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης - η Εσθονία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Τσεχική Δημοκρατία - προσχωρούν στην Ε.Ε. Αυτό είναι το τέλος της διχοτόμησης της Ευρώπης που είχε αποφασιστεί από τις μεγάλες δυνάμεις πριν από 65 χρόνια στη Γιάлта της Ουκρανίας. Προσχωρούν επίσης η Κύπρος και η Μάλτα.

Στις 9 Οκτωβρίου 2004 τα 25 κράτη μέλη υπογράφουν συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης. Στόχος της συνθήκης είναι να καταστήσει την ΕΕ πιο δημοκρατική, αποτελεσματική και διαφανή, και συνεπώς ικανή να αντιμετωπίσει παγκόσμιες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η ασφάλεια και η αειφόρος ανάπτυξη.

Στην 1 Ιανουαρίου 2007 δύο ακόμη χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, η Βουλγαρία και η Ρουμανία, προσχωρούν στην ΕΕ, ανεβάζοντας έτσι τον συνολικό αριθμό των κρατών μελών σε 27.

Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζεται από τις Συνόδους Κορυφής, όπου συμμετέχουν οι αρχηγοί των Κρατών-Μελών.

Σε γενικές γραμμές τα Νομοθετικά Σώματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τα Συμβούλια και οι Επιτροπές. Τα Συμβούλια απαρτίζονται από τους καθ' ύλη αρμόδιους Υπουργούς των Κρατών-Μελών, των οποίων οι αποφάσεις (Κανονισμοί και Οδηγίες) θεσμοθετούν τους γενικούς κανόνες των διαφόρων προγραμμάτων. Οι Επιτροπές απαρτίζονται από καθ' ύλη αρμόδιους εκπροσώπους-τεχνοκράτες των Κρατών-Μελών, των οποίων οι αποφάσεις

θέτουν τις λεπτομέρειες και τους εφαρμοστικούς Κανονισμούς των προγραμμάτων και των αποφάσεων των Συμβουλίων. Πολλές Αποφάσεις του Συμβουλίου απαιτείται να εγκριθούν ή να επικυρωθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η δομή και ο σκελετός της εργασίας χωρίζεται σε οκτώ θεματικές ενότητες ή κεφάλαια. Συνοπτικά το κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει:

1. Στο πρώτο κεφάλαιο θα αναφερθώ στη συμβολή και την σημασία του ελληνικού τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, και ιδιαίτερα του Αγροτουρισμού. Στη συνέχεια θα παρουσιάσω τον πίνακα με τις δέκα πρώτες χώρες που έχουν την μεγαλύτερη προσέλευση τουριστών σε παγκόσμια κατάταξη (εκατομμύρια τουρίστες το χρόνο), και τον πίνακα με τον αριθμό των τουριστών σε 15 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι οι κύριοι τουριστικοί προορισμοί της. Τελειώνοντας το πρώτο κεφάλαιο θα αναφερθώ στην εντυπωσιακή ανάπτυξη του τουρισμού της Ελλάδας τα τελευταία χρόνια, και θεωρείται ήδη μια από τις σημαντικότερες δραστηριότητες της οικονομίας.
2. Στο δεύτερο κεφάλαιο θα αναφερθώ για τον τουρισμό που συμβάλλει καθοριστικά στην ταχύρυθμη οικονομική ανάπτυξη και στη δραστική μείωση της ανεργίας στη χώρα μας. Τέλος σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθώ για τις εναλλακτικές μορφές Τουρισμού.
3. Στο τρίτο κεφάλαιο θα ασχοληθώ με την έννοια του Αγροτουρισμού και τι περιλαμβάνει. Στη συνέχεια θα δούμε τις ενδεικτικές δραστηριότητες ανάπτυξης του αγροτουρισμού. Τελειώνοντας το τρίτο κεφάλαιο θα ασχοληθώ με την επίτευξη των στόχων των Προγραμμάτων στην Ελλάδα, που σε γενικές γραμμές προβλέπονται κάποιες εφαρμοστικές αποφάσεις για την ενίσχυση παρεμβάσεων Αγροτικού Τουρισμού σε προγράμματα όπως Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Αγροτική Ανάπτυξη και Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου", Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας

LEADER, "Ενισχύσεις σε επενδύσεις - Στήριξη στην επιχειρηματικότητα" και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.).

4. Στο τέταρτο κεφάλαιο θα δούμε για κάποιες σημαντικές κοινωνικό-οικονομικές εξελίξεις, οι οποίες παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια και που επηρεάζουν τις αγροτικές περιοχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Στη συνέχεια θα ασχοληθώ με τις επιδράσεις, τους περαιτέρω στόχους και επιπτώσεις του Αγροτουρισμού. Τέλος σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσω τον πίνακα με τις δράσεις που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του LEADER+ ανά κωδικό και νομό, και τον πίνακα της χρηματοδότησης στα πλαίσια του προγράμματος LEADER+ με τις αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης.
5. Στο πέμπτο κεφάλαιο θα αναφερθώ για τον θεσμό των Αγροτουριστικών Καταλυμάτων που είναι η βασική μορφή του Αγροτουρισμού. Επίσης θα ασχοληθώ με τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ), των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) και της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER.

Αυτά τα προγράμματα στηρίζονται σε γενικές κατευθυντήριες οδηγίες και κανονισμούς της Ε.Ε. και εφαρμόζονται ανάλογα στα κράτη-μέλη, τα οποία χωρίζονται σε εξαετής προγραμματικές περιόδους. Τέλος θα αναλύσω τις δράσεις για πολύ μικρές επιχειρήσεις, που εντάσσονται για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας.

6. Στο έκτο κεφάλαιο θα αναφέρω τα προγράμματα που υπάρχουν, τις περιοχές εφαρμογής τους, τις ποσοστιαίες χρηματοδοτήσεις που συμμετέχουν στην υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων, με τις τρεις βασικές συμμετοχές. Στη συνέχεια θα δούμε τις αρμόδιες αρχές και τους φορείς που συμμετέχουν στο θεσμό του Αγροτουρισμού και των αγροτουριστικών καταλυμάτων για την εφαρμογή των δράσεων (καθεστώτων ενίσχυσης). Τέλος θα αναφερθώ στις δαπάνες που περιλαμβάνονται για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

7. Στο έβδομο κεφάλαιο θα παρουσιάσω τον πίνακα με την κατανομή των Αγροτουριστικών καταλυμάτων στη χώρα μας.
8. Στο όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο θα ασχοληθούμε με τα LEADER. Τέλος θα γίνει ανάλυση της Πρωτοβουλίας LEADER και θα απαντηθούν κάποια ερωτήματα, όπως τι είναι η προσέγγιση LEADER, σε ποιες περιοχές της χώρας εφαρμόζεται, πώς σχεδιάζονται τα τοπικά προγράμματα και ποιοι είναι υπεύθυνοι για την υλοποίησή τους, ποιο είναι το περιεχόμενο των τοπικών προγραμμάτων.

A) Σημασία του Τουρισμού.

Στην παρούσα ενότητα αναφέρεται η συμβολή του ελληνικού τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, και ιδιαίτερα του Αγροτουρισμού. Η έννοια του Τουρισμού μπορεί να αποδοθεί με τον εξής ορισμό : «Τουρισμός είναι η έννοια που αναφέρεται στις μετακινήσεις προσώπων από τόπο σε τόπο, είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό, που δεν έχουν σκοπό την άμεση εργασία».

Ο τουρισμός έχει δομηθεί παγκοσμίως με βάση ένα πλέγμα κανόνων και ρυθμίσεων που απορρέουν από σημαντικούς και καθοριστικούς παράγοντες. Η επιστημονική προσέγγιση της τουριστικής δραστηριότητας απαιτεί ακριβή και σε βάθος γνώση των μηχανισμών που διέπουν τη λειτουργία του τουριστικού τομέα, σε διεθνές, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, και κατ' επέκταση την οικονομική τους ανάλυση.

Οι μηχανισμοί που τον πλαισιώνουν ποικίλουν από χώρα σε χώρα όσον αφορά την πραγματική του διάσταση και σημασία, τις πολιτικές που εφαρμόζονται, παράγοντες βέβαια που αποσκοπούν στο να καταστήσουν τον τουρισμό πηγή εσόδων και σημαντικό πυλώνα ανάπτυξής τους.

Σε παγκόσμια οικονομική κλίμακα ο τουρισμός είναι ένας από τους δυναμικότερα αναπτυσσόμενους τομείς, τόσο σε απόλυτους όσο και σε

σχετικούς όρους, ενώ αποτελώντας κυρίαρχη δραστηριότητα σε πολλές χώρες, έχει αξιόλογες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στους άλλους τομείς της οικονομίας και συμβάλλει στη συνολική οικονομική ανάπτυξη των χωρών αυτών.

Στη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών ο τουρισμός σημείωσε αξιοσημείωτη μεγέθυνση, συνδεδεμένος άμεσα με την κοινωνικοοικονομική αναπτυξιακή διαδικασία, καθώς συμβάλλει σημαντικά στην άνοδο του επιπέδου διαβίωσης των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών και, συνακόλουθα, στην ευημερία των πολιτών.

Ο επιχειρηματικός όγκος του τουρισμού σε παγκόσμια κλίμακα ενδεχομένως ξεπερνά αυτόν των εξαγωγών πετρελαίου, ειδών διατροφής και αυτοκινήτων, ενώ παράλληλα παραμένει η βασική πηγή εισοδήματος για πολλές αναπτυσσόμενες χώρες και συνδέεται άμεσα με πολλούς άλλους τομείς της οικονομίας και της παραγωγής. Κατά συνέπεια, τα οφέλη που η αύξησή του επιφέρει είναι πολυποίκιλα και στον τομέα της απασχόλησης.

Οι αριθμοί που αναφέρονται πιο κάτω είναι ενδεικτικοί του μεγέθους της συμβολής του τουρισμού στην παγκόσμια οικονομία:

- Από το 1952 ως το 2005 ο αριθμός των διεθνών τουριστικών αφίξεων αυξήθηκε με ρυθμό 6,5% το χρόνο, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός των ταξιδιωτών να εκτιναχθεί από τα 25 στα 806 εκατομμύρια.
- Ο ρυθμός αύξησης του εισοδήματος που προέκυψε από αυτές τις αφίξεις ήταν ιδιαίτερα μεγάλος, αγγίζοντας το 11,2% για την προαναφερθείσα περίοδο, γιγαντώνοντας την παγκόσμια οικονομία και αγγίζοντας τα 680 δις δολάρια το 2005.
- Μέχρι το 1950, οι 15 κορυφαίοι προορισμοί απορροφούσαν το 88% των παγκόσμιων αφίξεων, με το ποσοστό να μειώνεται στο 75% για το 1970 και στο 57% για το 2005, με αποτέλεσμα την πιο ομοιόμορφη κατανομή των οφελών του παγκόσμιου τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων πλέον και νέων

προορισμών, πολλοί εκ των οποίων βρίσκονται στις αναπτυσσόμενες χώρες.

- Το 2006 οι παγκόσμιες αφίξεις άγγιξαν τα 842 εκατομμύρια, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 4,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

- Το 2007 παρουσιάζεται ως το τέταρτο συνεχόμενο έτος σταθερής μεγέθυνσης της παγκόσμιας τουριστικής βιομηχανίας, η οποία παρουσιάζεται συνολικά ευπροσάρμοστη στις ποικίλες κρίσεις που ενδεχομένως προκύπτουν.

- Το 2008 ο αριθμός των αφίξεων ξεπέρασε τα 913 εκατομμύρια, ενώ ο παγκόσμιος τουρισμός άρχισε να πλήττεται σημαντικά από την παγκόσμια οικονομική κρίση και άρχισε μια αντίστροφη πορεία που συνεχίστηκε και το 2009.

- Το 2009 οι παγκόσμιες αφίξεις μειώθηκαν κατά 4,2% σε σχέση με το 2008, φτάνοντας τα 880 εκατομμύρια.

- Με μεγαλύτερη ευκολία και σε λιγότερο χρονικό διάστημα από το αναμενόμενο φαίνεται να έχει ξεπεράσει ο παγκόσμιος τουρισμός την οικονομική κρίση, καθώς το 2010 έκλεισε με ένα νέο ρεκόρ, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Αναλυτικότερα το 2010, σε διεθνές επίπεδο, ο συνολικός αριθμός των αφίξεων αυξήθηκε κατά 6,7%, φτάνοντας τα 935 εκατομμύρια. Κατά συνέπεια, η πτώση της τάξεως του 4,2% κατά το 2009 αντισταθμίστηκε ενώ ο αριθμός των αφίξεων ξεπέρασε το ρεκόρ των 913 εκατομμυρίων του 2008.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού προβλέπει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης των διεθνών τουριστικών αφίξεων της τάξης του 4,1% με ορίζοντα το 2020. Συνεπώς, οι διεθνείς αφίξεις αναμένεται ως τότε να ξεπεράσουν το 1,5 δις ταξιδιωτών.

Ο παγκόσμιος τουρισμός αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις, οι οποίες σχετίζονται με τη βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη, την αντιμετώπιση των ανισοτήτων σε ζητήματα πλούτου και ευκαιριών αλλά και την ορθή

κατανομή και διαχείριση των υπαρχόντων φυσικών πόρων, όπως ακριβώς συμβαίνει με κάθε ζωντανό κομμάτι της παγκόσμιας οικονομίας που έρχεται αντιμέτωπο με τη διαρκώς εξελισσόμενη διεθνή πραγματικότητα.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δέκα πρώτες χώρες με την μεγαλύτερη προσέλευση τουριστών σε παγκόσμια κατάταξη (εκατομμύρια τουρίστες το χρόνο).

1η	Γαλλία	89,0
2η	Ισπανία	60,7
3η	Ηνωμένες Πολιτείες	54,6
4η	Κίνα	49,7
5η	Ιταλία	44,3
6η	Ηνωμένο Βασίλειο	32,5
7η	Χογκ Κονγκ (Κίνα)	25,8
8η	Μεξικό	23,4
9η	Αυστρία	22,0
10	Γερμανία	21,5

Η Ευρώπη αποτελεί το βασικό παγκόσμιο πόλο έλξης του Παγκόσμιου Τουρισμού και αντιπροσωπεύει περίπου το 40% αυτού.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο αριθμός των τουριστών σε 15 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι οι κύριοι τουριστικοί προορισμοί της.

1. Γαλλία : 89 εκατομμύρια 2. Ισπανία : 60,7 εκατομμύρια 3. Ιταλία : 44,3 εκατομμύρια 4. Μ. Βρετανία : 32,5 εκατομμύρια 5. Αυστρία : 22 εκατομμύρια 6. Γερμανία : 21,5 εκατομμύρια 7. Πορτογαλία : 14,4 εκατομμύρια 8. Ελλάδα : 12,1 εκατομμύρια	9. Βέλγιο : 7,9 εκατομμύρια 10. Κάτω Χώρες : 7,9 εκατομμύρια 11. Ιρλανδία : 7,8 εκατομμύρια 12. Δανία : 3,2 εκατομμύρια 12. Σουηδία : 3,2 εκατομμύρια 14. Φιλανδία : 2,3 εκατομμύρια 15. Λουξεμβούργο : 0,8 εκατομμύρια
--	--

Η εντυπωσιακή ανάπτυξη του τουρισμού της Ελλάδας τα τελευταία χρόνια τον τοποθετεί ήδη σαν μια από τις σημαντικότερες δραστηριότητες της οικονομίας. Δύο πολύ σημαντικοί φορείς – οργανισμοί που στηρίζουν και έχουν ως άμεσο στόχο την ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού είναι ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) και το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ). Γενικά ο τομέας του τουρισμού είναι από εκείνους που στηρίζουν αποτελεσματικά την εθνική οικονομία. Η ισχυρή δυναμική του τομέα αυτού τον κατέστησε κύριο μοχλό οικονομικής ανάπτυξης, όπως καταγράφεται στο μερίδιό του στο ΑΕΠ.

Σε παγκόσμιο επίπεδο ο ελληνικός τουρισμός καταγράφει ικανοποιητικές επιδόσεις. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (WTO), η Ελλάδα το 2009 ήταν 16η σε επίπεδο διεθνών αφίξεων και 15η σε επίπεδο εσόδων.

Επίσης, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF) το 2011 η χώρα μας καταλαμβάνει την 29η θέση μεταξύ 139 χωρών στο Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας, δηλαδή βρέθηκε πέντε θέσεις χαμηλότερα από την προηγούμενη αξιολόγηση του 2009, όπου είχε την 24η θέση ανάμεσα σε 133 χώρες.

Συγχρόνως κατατάσσεται στην 21η θέση μεταξύ των χωρών της Ευρώπης,

συνδυασμός από τον πολιτιστικό της πλούτο (στην 25η θέση) τις καλές συνθήκες υγιεινής (στην 20η θέση) και την κορυφαία τουριστική υποδομή (στην 5η θέση). Περαιτέρω καταγράφεται ισχυρή εξοκείωση της χώρας με τον τουρισμό σε σύγκριση με πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανόμενης μιας γενικά ανοικτής και θετικής στάσης προς τους τουρίστες (στην 26η θέση). Ωστόσο η πτώση στην κατάταξη αποδίδεται σε παράγοντες, όπως το ασθενέστερο πολιτικό περιβάλλον και οι αυξανόμενες ανησυχίες για την ασφάλεια, καθώς και η χαμηλότερη προτεραιότητα του τομέα των ταξιδίων και του τουρισμού στο εσωτερικό της χώρας, η οποία δεν προκαλεί έκπληξη δεδομένης της γενικότερης δυσμενούς οικονομικής κατάστασης.

Στο κατώφλι της οικονομικής κρίσης, η μείωση των προκρατήσεων όσο και η έλλειψη ρευστότητας των τουριστικών επιχειρήσεων, καταδεικνύουν την έναρξη μίας περιόδου για το ελληνικό τουριστικό προϊόν που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το λιγότερο ως δύσκολη.

Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι ο ελληνικός τουρισμός είναι ένας από τους ελάχιστους τομείς της εθνικής οικονομίας, ο οποίος είναι ανταγωνιστικός σε παγκόσμιο επίπεδο, επομένως πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην περαιτέρω ανάπτυξή του.

Η συμβολή της τουριστικής οικονομίας το 2009 στο ΑΕΠ της Ελλάδας φτάνει το 15,2%, ενώ η συνολική απασχόληση στην τουριστική οικονομία (774.200 θέσεις εργασίας) αντιστοιχεί στο 18,5% των απασχολουμένων.

Η ιστορία, η τέχνη και ο πολιτισμός της Ελλάδας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, σε συνδυασμό με την ποικιλομορφία του Ελληνικού τοπίου, αποτελούν τα βασικά στοιχεία που μαγεύουν τον παγκόσμιο τουρίστα. Το άπλετο φως που πλημμυρίζει τη στεριά και τη θάλασσα γοητεύουν του επισκέπτες.

Τα Μουσεία, τα Μνημεία και οι Αρχαιολογικοί Χώροι, που είναι σε αφθονία

και σε ολόκληρο τον Ελλαδικό χώρο, συμπληρώνουν το μαγευτικό Ελληνικό Τοπίο.

Η Ελλάδα προσφέρεται ως τόπος διακοπών για καλοκαιρινό, χειμερινό, καθώς και οικολογικό τουρισμό υψηλής ποιότητας.

Ο επισκέπτης μπορεί να κινηθεί σε διάφορα επίπεδα δραστηριοτήτων όπως επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, θαλασσινά μπάνια, επισκέψεις σε παρθένα ορεινά τοπία, παρατήρηση άγριας φύσης στα Εθνικά Πάρκα της χώρας, όπως επίσης και κάθε είδους ορεινές και θαλάσσιες δραστηριότητες (σπορ).

Τα παγκοσμίως γνωστά θερινά θέρετρα διακοπών της Ελλάδας των 13.700 χιλιομέτρων βραβευμένων κρυστάλλινων ακτών γοητεύουν τον επισκέπτη με την ηρεμία του τοπίου, και την χαλάρωση που προσφέρει αυτή, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν πόλο έλξης για πάνω από 12.000.000 τουρίστες κάθε χρόνο. Η καθαρότητα των ελληνικών θαλασσιών υδάτων βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα, (τα υψηλότερα στην Ευρώπη). Οι μετρήσεις της καθαρότητας και της ποιότητας των θαλασσιών υδάτων είναι εντατικές τους καλοκαιρινούς μήνες και σε εβδομαδιαία βάση δημοσιεύεται δελτίο μετρήσεων και χάρτης των περιοχών που έχουν παρουσιάσει εξαιρετικά υψηλές επιδόσεις στην καθαρότητα των ακτών και των θαλασσιών υδάτων. (Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού).

Τα Χιονοδρομικά Κέντρα της Ελλάδος και το πλούσιο σε βλάστηση ορεινό τοπίο αποτελούν πόλο έλξης για χιλιάδες αθλητές, ορειβάτες και επισκέπτες. Το κλίμα της Ελλάδας ποικίλει από ηπειρωτικό (Κεντρική και Βόρεια Ελλάδα), έως μεσογειακό (στην Αττική και στα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου), και καταλήγει υποτροπικό με ελάχιστες βροχές και ευχάριστη θερμοκρασία (νήσος Κρήτη).

Η θερμοκρασία των υδάτων των ελληνικών θαλασσών κινείται σε υψηλά επίπεδα σε όλη την επικράτεια και κυμαίνεται από 15 βαθμούς Κελσίου (τον

χειμώνα και την άνοιξη) έως 30 βαθμούς Κελσίου (το καλοκαίρι και το φθινόπωρο). Η ισχύς των κυμάτων στις θάλασσες της Ελλάδας βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα που δεν ξεπερνούν τα 1,2 μέτρα, καθιστώντας τα μάλλον ακίνδυνα για τους λουόμενους.

Τους καλοκαιρινούς μήνες (Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο) ενδέχεται ορισμένες φορές η θερμοκρασία να φτάσει τους 35 έως 37 βαθμούς Κελσίου για διάστημα μίας ή δύο ημερών. Στα νησιά του Αιγαίου αλλά και του Ιονίου Πελάγους η θερμοκρασία είναι πάντοτε κατά 2 έως 4 βαθμούς χαμηλότερη από την υψηλότερη προβλεπόμενη. Το μετεωρολογικό φαινόμενο των εποχιακών ανέμων με την ονομασία "Μελτέμια" μετριάζει σε μεγάλο βαθμό τα αποτελέσματα της ανόδου της θερμοκρασίας.

Τα μελτέμια ως φαινόμενο ξεκινούν τον Απρίλιο, κορυφώνονται τον Αύγουστο και συνεχίζονται μέχρι και τον Νοέμβριο. Το χαρακτηριστικό τους είναι οι δυνατοί άνεμοι εντάσεως μέχρι και 9 Beaufort οι οποίοι γίνονται κυρίως αισθητοί στα νησιά του Αιγαίου και είναι ιδιαίτερα επιθυμητοί για τους λάτρεις της ιστιοπλοΐας (το Ιστιοπλοϊκό Ράλλυ Αιγαίου οργανώνεται πάντοτε Αύγουστο) και του Windsurfing (το ετήσιο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Windsurfing στην νήσο Πάρο επίσης οργανώνεται κατά τον μήνα Αύγουστο). Η διάρκεια του ανέμων μεγάλης έντασης δεν υπερβαίνει τις 5 ημέρες, οπότε και η ένταση πέφτει ξανά στα συνηθισμένα επίπεδα των 1 έως 3 Beaufort, επιτρέποντας και πάλι στους επισκέπτες να απολαύσουν τις ήρεμες παραλίες της Ελλάδας.

Κατά την χειμερινή περίοδο, τους μήνες Νοέμβριο έως και Απρίλιο, σε ολόκληρη την Ελλάδα επικρατούν βροχές και άνεμοι μικρής διάρκειας και εντάσεως, στα νησιά του Αιγαίου, του Ιονίου και στα ηπειρωτικά και χιονοπτώσεις μικρής διάρκειας και εντάσεως στα ορεινά. Η θερμοκρασία διατηρείται σε επίπεδα 5~15 βαθμών Κελσίου. Σε περιοχές με μεγάλο υψόμετρο (800 έως 1700 μέτρα) η θερμοκρασία κινείται σε επίπεδα -5 έως 10

βαθμών Κελσίου (Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία). Η λειτουργία των Χιονοδρομικών Κέντρων της Ελλάδας ξεκινά συνήθως αυτήν την περίοδο, ανάλογα με το ύψος και την ποιότητα του χιονιού.

B. Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού.

Αναμφισβήτητα ο τουρισμός συμβάλλει καθοριστικά στην ταχύρυθμη οικονομική ανάπτυξη και στη δραστική μείωση της ανεργίας στη χώρα μας. Δεν είναι τυχαίο ότι συνεισφέρει περίπου το 18% του ΑΕΠ, αν ληφθούν υπόψη και οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις του στο σύνολο της οικονομίας. Το σύνολο των εσόδων της χώρας μας από τον τουρισμό είναι μεγαλύτερο από το σύνολο της αξίας των εξαγωγών μας, τόσο προϊόντων όσο και υπηρεσιών, και καλύπτει περίπου το 40% του ελλείμματος του ισοζυγίου των εξωτερικών μας πληρωμών. Στον ελληνικό τουρισμό απασχολούνται άμεσα και έμμεσα περίπου 800.000 εργαζόμενοι, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων δραστηριοποιείται στην περιφέρεια και σε μικρού ή μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις.

Ωστόσο, για να μπορέσει ο τουρισμός να αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη δυναμική και να βοηθήσει ακόμη περισσότερο στην οικονομία της χώρας θα πρέπει, εκτός από τον παραδοσιακό τουρισμό, να αναπτύξει και άλλες μορφές, όπως συνεδριακό τουρισμό, αθλητικό τουρισμό κ.α. που αποτελούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού συνοψίζονται στις εξής δραστηριότητες:

α. Συνεδριακός και εκθεσιακός τουρισμός

Η μορφή αυτή περιλαμβάνει την οργάνωση συνεδρίων και διεθνών εκθέσεων σε περιοχές που προσφέρουν και άλλες δυνατότητες. Δυστυχώς για τη χώρα μας, ενώ οι δυνατότητες που διαθέτει για την ανάπτυξη του τουρισμού αυτού είναι πολύ μεγάλες, βρίσκεται στην τελευταία θέση στη διεθνή συνεδριακή πίτα, από την άποψη του αριθμού συνεδρίων που

φιλοξενεί ετήσια. Η μέχρι σήμερα πείρα δείχνει ότι όσες ελληνικές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις επένδυσαν σε μεγάλα και σύγχρονα συνεδριακά κέντρα διαπίστωσαν ότι ο τζίρος των συνεδριακών πελατών τους ήταν διπλάσιος από αυτόν των άλλων πελατών τους, και ότι παρά τη διεθνή ύφεση η ζήτηση για συνεδριακό τουρισμό αυξάνει, σε αντίθεση με το γενικό τουρισμό που μειώνεται.

Για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού απαιτείται η λήψη μιας σειράς μέτρων τα οποία σχετίζονται τόσο με την υποδομή όσο και με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου για τους οργανωτές συνεδρίων και εκθέσεων, καθώς πολλά μη ειδικευμένα άτομα οργανώνουν σήμερα συνέδρια με αποτέλεσμα να δυσφημίζεται η Ελλάδα στο εξωτερικό. Όσον αφορά την υποδομή την τελευταία περίοδο υπάρχει μια έντονη κινητικότητα εκ μέρους της πολιτείας για να καλυφθούν οι ελλείψεις και παραλείψεις των προηγούμενων χρόνων. Ο νέος Αναπτυξιακός-Επενδυτικός Νόμος 3908/11 προβλέπει ισχυρά κίνητρα για την δημιουργία αυτών των κέντρων, ενώ παράλληλα θεσπίζει αυστηρές προδιαγραφές και υψηλά standards για τη λειτουργία τους.

Το είδος αυτό του τουρισμού μπορεί να συνδυαστεί με αθλητικά γεγονότα, προπονήσεις ή και ατομικό αθλητισμό π.χ. ιστιοπλοΐα, ποδηλασία κ.α. Στην Ελλάδα η μορφή αυτή τουρισμού έχει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Η πλειάδα των αθλητικών εγκαταστάσεων που υπάρχουν σήμερα, μετά από την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, θα μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο του αθλητικού τουρισμού καθώς, επωφελούμενοι και από το καλό κλίμα, ξένοι αθλητές και αθλητικά σωματεία θα μπορούν να προετοιμάζονται για μεγάλα αθλητικά γεγονότα στη χώρα μας.

β. Θρησκευτικός τουρισμός

Ο Θρησκευτικός τουρισμός περιλαμβάνει επισκέψεις σε εκκλησίες, μοναστήρια, πανηγύρεις κλπ, και στη χώρα μας βρίσκεται ακόμα σε αρχικό

στάδιο ανάπτυξης. Η Ελλάδα είναι ίσως μια από τις λίγες χώρες στον κόσμο που μπορεί να αναπτύξει τη μορφή αυτή του τουρισμού, καθώς τα ελληνικά μοναστήρια αποτελούν θαυμάσια τεκμήρια τέχνης και τεχνικής, όπως π.χ τα Μοναστήρια του Αγίου Όρους και των Μετεώρων. Χτισμένα από το 10ο αιώνα συνδυάζουν την ελληνική ορθόδοξη παράδοση με την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής και της ζωγραφικής στον ελληνικό χώρο.

γ. Πολιτιστικός τουρισμός

Με αφορμή την επίσκεψη για πολιτιστικά γεγονότα ή για μνημεία, η Ελλάδα έχει μια πολύ μεγάλη πολιτιστική κληρονομιά που αν την εκμεταλλευθεί κατάλληλα θα προσελκύσει ένα μεγάλο μέρος της παγκόσμιας τουριστικής κίνησης. Η παραδοσιακή αρχιτεκτονική, οι παραδοσιακοί οικισμοί και τα ιστορικά κέντρα των πόλεων αποτελούν βασικά στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς και φυσιογνωμίας της χώρας μας.

Η Ελλάδα έχει συνυπογράψει από το 1981 τη Συνθήκη της UNESCO για την προστασία των μνημείων και χώρων παγκόσμιας κληρονομιάς. Στόχος της UNESCO είναι η προστασία των μνημείων από κάθε είδους φθορά και καταστροφή, προκειμένου αυτά να κληροδοτηθούν στις γενιές του μέλλοντος.

Στο διεθνή κατάλογο της UNESCO έχουν συμπεριληφθεί ως τώρα τα παρακάτω μνημεία και χώροι, καθώς πληρούν τα προκαθορισμένα κριτήρια, ώστε να χαρακτηριστούν εξέχουσας σημασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, από ιστορική, καλλιτεχνική, επιστημονική, αισθητική, εθνολογική ή ανθρωπολογική άποψη.

1987	Ναός του Επικούριου Απόλλωνα στις Βάσσειες
1987	Δελφοί
1988	Ακρόπολη Αθηνών
1988	Άγιον Όρος
1988	Μετέωρα
1988	Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά Μνημεία
1988	Επίδαυρος
1988	Μεσαιωνική Πόλη Ρόδου
1989	Ολυμπία
1989	Μυστράς
1990	Δήλος
1990	Μονή Δαφνίου, Μονή Οσίου Λουκά και Νέα Μονή Χίου
1992	Πυθαγόρειο και Ηραίο Σάμου
1996	Βεργίνα
1999	Μυκήνες και Τίρυνθα
1999	Ιστορικό κέντρο (Χώρα), Μονή Αγίου Ιωάννου Θεολόγου και Σπήλαιο της Αποκάλυψης στην Πάτμο
2007	Παλαιά Πόλη της Κέρκυρας

Ο πλούτος και η ποικιλομορφία της ελληνικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αναδεικνύονται στους 653 διατηρητέους παραδοσιακούς οικισμούς, τα 8.000 διατηρητέα κτήρια καθώς και τα αρχαία και βυζαντινά μνημεία. Η διατήρηση και η ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αποτελεί συστατικό στοιχείο της τουριστικής ανάπτυξης και της προσφοράς εναλλακτικών δυνατοτήτων για κάθε είδους τουριστική δραστηριότητα. Πολλά κτήρια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής έχουν σήμερα αποκτήσει νέες χρήσεις και στεγάζουν διάφορες λειτουργίες, όπως τουριστικά καταλύματα, μουσεία, εκθέσεις, εστιατόρια, δημόσιες και δημοτικές υπηρεσίες κ.λπ. Τα ιστορικά κέντρα των ελληνικών πόλεων αναζωογονούνται με ανακαινίσεις κτηρίων,

πεζοδρομήσεις και διαμορφώσεις χώρων, αποτελώντας ελκυστικούς τόπους επίσκεψής τους.

Επιπλέον σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο είναι διάσπαρτες οι οχυρώσεις θέσεων και οικισμών με φυλάκια, πύργους ή τείχη με επάλξεις και πύργους. Χτισμένα από τους Βυζαντινούς, συχνά επάνω σε θέσεις οχυρωμένες από τους αρχαίους χρόνους, δέχτηκαν αργότερα προσθήκες και επεκτάσεις από Φράγκους, Ενετούς ή Γενουάτες και από τους Οθωμανούς. Τα κάστρα του ελληνικού χώρου σηματοδοτούν την ιστορική διαμόρφωση του τόπου μας και αποτυπώνουν τη διαδοχή ιστορικών εποχών, οικοδομικών τεχνικών και πολιτιστικών προτύπων.

δ. Οικοτουρισμός

Η μορφή αυτή Τουρισμού συνδυάζει την τοπική οικονομική ανάπτυξη, τη διαφύλαξη της ποιότητας του περιβάλλοντος και την ανάδειξη των φυσικών πλεονεκτημάτων και της ιστορίας μιας περιοχής.

Οι συνδυασμοί όλων ή κάποιων από τα είδη τουρισμού που αναφέραμε πιο πάνω μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη του τουρισμού στη χώρα μας. Η προσφορά τουριστικών πακέτων γαστρονομίας, ψυχαγωγίας και ενημέρωσης για τον πολιτιστικό πλούτο που διαθέτει η Ελλάδα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα για την πολιτεία, καθώς θα αμβλύνει τη χωροταξική συγκέντρωση της τουριστικής δραστηριότητας, θα αναβαθμίσει και θα εμπλουτίσει το τουριστικό προϊόν που προσφέρεται από αυτήν.

ε. Θεραπευτικός - Ιαματικός τουρισμός

Η φύση εκτός από σπάνια τοπία και ιδιαίτερες φυσικές ομορφιές, "χάρισε" στην Ελλάδα και πηγές με σημαντικές θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά λουτρά αποτελούν μέρος του εθνικού πλούτου της χώρας, ενώ οι θεραπευτικές τους ιδιότητες ήταν γνωστές από τους αρχαίους χρόνους.

Οι ιαματικοί φυσικοί πόροι είναι διάσπαρτοι στην ελληνική επικράτεια, ενώ τα νερά των συγκεκριμένων πηγών διαφέρουν από τα συνηθισμένα, είτε

λόγω της υψηλής τους θερμοκρασίας είτε λόγω της παρουσίας σπάνιων δραστικών συστατικών. Τα νερά αυτά χαρακτηρίζονται ως μεταλλικά εξαιτίας της θερμοκρασίας ή της γενικής τους χημικής σύστασης. Εκτός από τις ψυχρές μεταλλικές πηγές υπάρχουν και οι θερμοπηγές, με τις οποίες οικοδομήθηκε ένας κλάδος θεραπευτικής αγωγής, η ιαματική υδροθεραπεία.

Η γεωγραφική κατανομή των πηγών δεν είναι τυχαία, καθώς συνδέεται είτε με τεκτονικά γεγονότα, όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις των πηγών του Καϊάφα, της Κυλλήνης και του Λαγκαδά, είτε με ηφαιστειακές δραστηριότητες όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις των πηγών των Μεθάνων, της Μήλου, της Λέσβου, της Σαμοθράκης και της Λήμνου.

στ. Αγροτουρισμός

Ο αγροτουρισμός είναι μια ήπια μορφή βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και πολυδραστηριότητας στον αγροτικό χώρο, με την οποία ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία να γνωρίσει τις αγροτικές περιοχές, τις αγροτικές ασχολίες, τα τοπικά προϊόντα, την παραδοσιακή κουζίνα και την καθημερινή ζωή των κατοίκων, τα πολιτισμικά στοιχεία και τα αυθεντικά χαρακτηριστικά του χώρου αυτού, με σεβασμό προς το περιβάλλον και την παράδοση. Επίσης η δραστηριότητα αυτή φέρνει τον επισκέπτη σε επαφή με τη φύση καθώς και με τις δραστηριότητες στην ύπαιθρο, στις οποίες μπορεί να συμμετέχει, να ψυχαγωγηθεί και να νοιώσει τη χαρά της περιήγησης, της γνώσης και της ανακάλυψης.

Παράλληλα κινητοποιεί τις παραγωγικές, πολιτισμικές και αναπτυξιακές δυνάμεις ενός τόπου, συμβάλλοντας έτσι στην αειφόρο περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του αγροτικού χώρου.

Πολλές επιχειρήσεις σ' όλη τη χώρα προσφέρουν τη δυνατότητα αξιοποίησης των μοναδικών πλεονεκτημάτων της ελληνικής υπαίθρου, μέσω ειδικών προγραμμάτων αγροτουρισμού. Οι επιχειρήσεις αυτές κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- πρατήρια / εκθετήρια αγροτουριστικών προϊόντων
- αγροτουριστικά κέντρα εστίασης και αναψυχής
- τουριστικά γραφεία, που αναλαμβάνουν τη διοργάνωση ή την υλοποίηση προγραμμάτων υπαίθριων δραστηριοτήτων και περιηγήσεων οικοτουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- αγροκτήματα
- επιχειρήσεις παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων
- εργαστήρια λαϊκής τέχνης

ζ. Ελληνική φύση - Οικολογικός τουρισμός

Η Ελλάδα διαθέτει ιδιαίτερα πλούσιο και ποικίλο φυσικό περιβάλλον, καθώς παρά τη μικρή της έκταση παρουσιάζει σπάνια γεωμορφολογία με έντονες αντιθέσεις και πολλές περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας. Χιλιάδες δαντελωτές ακτές, επιβλητικά βουνά, σπήλαια και φαράγγια, λίμνες, ποτάμια, βιότοποι εξαιρετικής ομορφιάς και μοναδικά οικοσυστήματα "προυκίζουν" την ελληνική γη με εντυπωσιακά τοπία, τα οποία σε συνδυασμό με το ήπιο κλίμα της χώρας, καθιστούν την Ελλάδα ιδανικό προορισμό για τους λάτρεις του οικολογικού-εναλλακτικού τουρισμού.

Επισκεπτόμενος διάφορες περιοχές της χώρας, ο φυσιολάτρης περιηγητής έχει την ευκαιρία:

- να περιπλανηθεί στα αισθητικά δάση ή να εξερευνήσει τους εθνικούς δρυμούς όχι μόνο στην ορεινή ενδοχώρα αλλά και σε ορισμένα νησιά ή κοντά σε ποταμούς και σε λίμνες
- να απολαύσει τα υπέροχα μνημεία της φύσης, τα φαράγγια, τα σπήλαια και τους καταρράκτες
- να παρατηρήσει και να θαυμάσει τα σπάνια είδη πουλιών που φωλιάζουν ή καταφεύγουν στα παράκτια οικοσυστήματα και τους υγρότοπους (βραχώδεις ακτές, αμμώδεις παραλίες, αμμοθίνες, «δέλτα» ποταμών, λίμνες, έλη, αλίπεδα κ.α.)

- να μελετήσει την εξαιρετική ποικιλία της χλωρίδας στην ελληνική ύπαιθρο
- να επισκεφθεί τα μοναδικά θαλάσσια πάρκα της Αλοννήσου και της Ζακύνθου, όπου βρίσκουν καταφύγιο δύο προστατευόμενα είδη, η μεσογειακή φώκια μονάχους-μονάχους και η θαλάσσια χελώνα καρέτα-καρέτα αντίστοιχα.
- να συμμετάσχει σε δραστηριότητες extreme σπορ (κανόε-καγιάκ, rafting, monoraft, hydrospeed, canyonig, ποδήλατο βουνού κ.α.), που τα τελευταία χρόνια γνωρίζουν θεαματική άνοδο στην Ελλάδα
- τέλος, να διαμείνει σε πρότυπες αγροτουριστικές μονάδες, που αναπτύσσονται σε όλη την επικράτεια και δίνουν τη δυνατότητα στον επισκέπτη να γνωρίσει την τοπική αρχιτεκτονική, πολιτισμική και γαστρονομική παράδοση, αλλά και τα προϊόντα, τις αγροτικές ασχολίες και την καθημερινή ζωή των κατοίκων κάθε περιοχής.

Γ. Έννοια του Αγροτουρισμού και τι περιλαμβάνει.

Ως Αγροτικός Τουρισμός χαρακτηρίζεται εκείνη η τουριστική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στον αγροτικό χώρο, από απασχολούμενους σε τουριστικές μονάδες παροχής αγαθών και υπηρεσιών, οι οποίες εντάσσονται στο πλαίσιο του αγροτικού περιβάλλοντος και της αγροτικής ζωής.

Στηρίζεται στην αξιοποίηση των φυσικών, πολιτιστικών και ανθρώπινων τοπικών πόρων, ικανοποιεί εξειδικευμένες προσωπικές ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου και αποβλέπει στη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στις εστίες του, στην εξασφάλιση συμπληρωματικού εισοδήματος και στην άνοδο του βιοτικού και πολιτιστικού του επιπέδου.

Ο Αγροτικός Τουρισμός έχει την ιδιομορφία να διασυνδέει άμεσα και ενεργά την τουριστική δραστηριότητα με τη γεωργική εκμετάλλευση, τα

προϊόντα της και την αγροτική κληρονομιά γενικότερα. Κατ' αυτήν την έννοια, θεωρείται ως μια από τις κατεξοχήν δραστηριότητες που προωθεί την αγροτική ανάπτυξη και είναι συμβατή με την έννοια της "αιεφόρου ανάπτυξης".

Μέσω του Αγροτικού Τουρισμού γίνεται μια προσπάθεια να ενταχθούν οι αγροτικές κοινωνίες σε έναν αναλογικότερο καταμερισμό του εθνικού τουριστικού εισοδήματος, να αρθεί η απομόνωση της υπαίθρου, να αναβιώσουν οι παραδοσιακοί οικισμοί, να προταχθεί η πολιτιστική κληρονομιά στο τουριστικό αγαθό, να μετατραπεί ο τουρίστας σε περιηγητή, οδοιπόρο και ταξιδιώτη, να εξανθρωπιστούν οι σχέσεις του επισκέπτη με τους κατοίκους της χώρας και όλοι μαζί να γίνουν ευαίσθητοι στην αξία της φύσης και των πόρων της.

Για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

1. Η ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών, η οποία αποτελεί ίσως και τον σημαντικότερο παράγοντα για την ανάπτυξη μιας αγροτουριστικής δραστηριότητας, ικανής να δημιουργήσει προστιθέμενη αξία στην τοπική οικονομία.
Στόχος πρέπει να είναι η παροχή υψηλού επιπέδου ποιότητας υπηρεσιών και η προσφορά ενός ελκυστικού τουριστικού προϊόντος, το οποίο θα πρέπει να είναι συνυφασμένο με τις διεθνείς τάσεις και απαιτήσεις, αλλά ταυτόχρονα θα διατηρεί τον τοπικό και παραδοσιακό χαρακτήρα του.
2. Οι ενέργειες του αγροτουρισμού δεν θα πρέπει να αποτελούν μεμονωμένες και αποσπασματικές παρεμβάσεις, αλλά θα πρέπει να εντάσσονται στα πλαίσια μιας συγκεκριμένης και ολοκληρωμένης στρατηγικής ανάπτυξης του τουριστικού προϊόντος για την περιοχή.
3. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν θα πρέπει να δίνουν τη δυνατότητα στον επισκέπτη για μια προσωπική επαφή, για ένταξη στο φυσικό και

ανθρώπινο αγροτικό περιβάλλον, καθώς επίσης και για συμμετοχή στις δραστηριότητες, και τον τρόπο ζωής των κατοίκων. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής, τα ήθη, τα έθιμα και οι παραδόσεις, τα παραδοσιακά επαγγέλματα, τα παραδοσιακά τοπικά προϊόντα, η ιδιαίτερη τεχνογνωσία, ο πλούτος της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να αξιοποιούνται μέσω των παρεμβάσεων του αγροτουρισμού.

4. Η πραγματοποίηση κατάλληλων ενεργειών κατάρτισης του τοπικού πληθυσμού, που εμπλέκεται στο τουριστικό προϊόν είναι αναγκαία, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί η υψηλή ποιότητα υπηρεσιών και η δυνατότητα εξυπηρέτησης από εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.
5. Θα πρέπει παράλληλα να εξασφαλίζεται η παροχή τεχνικής στήριξης στον τομέα της τήρησης των ιδιαίτερων τοπικών αρχιτεκτονικών στοιχείων, στον τομέα οργάνωσης παράλληλων δραστηριοτήτων (π.χ. εκθέσεις, πολιτιστικές δραστηριότητες κ.λ.π.), στον τομέα της προβολής, της προώθησης και εμπορίας.
6. Ένα ιδιαίτερα σημαντικό σημείο, στο οποίο πρέπει να δίνεται μεγάλη προσοχή είναι η εμπορία και η προβολή του αγροτουριστικού προϊόντος. Για το σκοπό αυτό απαιτείται η εφαρμογή συντονισμένων δράσεων προβολής και προώθησης με τη δημιουργία δικτύων ενημέρωσης και κράτησης δωματίων, τη σύνδεση με συστήματα ηλεκτρονικού εμπορίου και ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων, την έκδοση ενημερωτικών εντύπων, φυλλαδίων και οδηγών, τη συμμετοχή σε εκθέσεις, κ.λ.π.

Ως ενδεικτικές δραστηριότητες ανάπτυξης του αγροτουρισμού μπορούν να αναφερθούν οι ακόλουθες:

- Δημιουργία, εκσυγχρονισμός και επέκταση αγροτικών καταλυμάτων.
- Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως πολιτιστικός, ορειβατικός, αθλητικός, θρησκευτικός, φυσιολατρικός, οικολογικός,

περιηγητικός τουρισμός, ιπποτουρισμός, νέες μορφές τουρισμού κ.λ.π.

- Δημιουργία κέντρων εστίασης και αναψυχής.
- Δημιουργία κατασκηνώσεων.
- Ενίσχυση μικρών έργων υποδομής για τουριστική αξιοποίηση κτισμάτων και χωρών.
- Ανακαίνιση και αξιοποίηση κτισμάτων και χωρών σε παραδοσιακών αγροτικούς οικισμούς τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Δημιουργία “επωνύμων” αγροτουριστικών προϊόντων με παράλληλη προώθηση και προβολή τους.
- Αξιοποίηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επίδειξη παραγωγής τοπικών προϊόντων (γεωργικών, χειροτεχνικών, βιοτεχνικών κ.λ.π.) για τουριστικούς σκοπούς που έχουν να επιδείξουν ιδιαιτερότητα, όσον αφορά τον τρόπο, τη μέθοδο, την τεχνική ή αναβιώνουν δραστηριότητες που εκλείπουν ή έχουν εκλείψει.
- Ενέργειες ενημέρωσης και προβολής σχετικά με το τουριστικό προϊόν κάθε περιοχής.
- Κατασκευή τουριστικών περιπτέρων, δημιουργία δικτύων και γραφείων αγροτουρισμού.

Στα πλαίσια Προγραμματικών Περιόδων εξαετούς διάρκειας, η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίζει γενικούς κανόνες και κανονισμούς για την ανάπτυξη του Αγροτουρισμού, οι οποίοι εφαρμόζονται στα Κράτη-Μέλη με την έκδοση σχετικών εφαρμοστικών αποφάσεων, προσαρμοζόμενες στις ειδικές συνθήκες των Κρατών-Μελών.

Οι στρατηγικοί στόχοι αυτών των Προγραμμάτων είναι:

- Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα.
- Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων.

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας.
- Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης Leader.

Για την επίτευξη των στόχων των Προγραμμάτων στην Ελλάδα εκδίδονται εφαρμοστικές αποφάσεις, που σε γενικές γραμμές προβλέπονται ενισχύσεις παρεμβάσεων Αγροτικού Τουρισμού στα εξής προγράμματα:

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Αγροτική Ανάπτυξη και Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου".

Περιλαμβάνει Παρεμβάσεις στον Αγροτικό Τουρισμό με Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ), ως εξής:

- Διαφοροποίηση των γεωργικών δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη γεωργία, και αφορά την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων από γεωργούς, κατά κύρια η μερική απασχόληση, τα οποία θα αφορούν σε ανάπτυξη εναλλακτικών προς τη γεωργία δραστηριοτήτων, όπως αγροτουριστικών δραστηριοτήτων, δραστηριοτήτων οικοτεχνίας κ.λ.π.
- Ενθάρρυνση τουριστικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων που απευθύνεται στον πληθυσμό της περιοχής εφαρμογής και αφορά μικρά επενδυτικά σχέδια για τη συμπλήρωση ή ανάπτυξη της τουριστικής υποδομής των περιοχών παρέμβασης καθώς και επενδύσεις δημιουργίας ή βελτίωσης βιοτεχνικών μονάδων παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων.

2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER "Ενισχύσεις σε επενδύσεις - Στήριξη στην επιχειρηματικότητα".

Στα πλαίσια της πρωτοβουλίας προβλέπεται η ενίσχυση τοπικών προγραμμάτων, τα οποία σχεδιάζονται και υλοποιούνται από τοπικούς αναπτυξιακούς Φορείς (Ομάδες Τοπικής Δράσης) σε ορεινές, νησιωτικές και, υπό προϋποθέσεις, μειονεκτικές περιοχές της Χώρας.

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μέτρου προβλέπεται, εκτός των άλλων, η ενίσχυση επενδύσεων αγροτουρισμού, οι οποίες:

- αυξάνουν την επισκεψιμότητα των περιοχών παρέμβασεις και συντελούν στην επέκταση της τουριστικής περιόδου σε αυτήν με την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού .
- βελτιώνουν την οργάνωση και την ποιότητα του τουριστικού προϊόντος
- συμβάλλουν στη δημιουργία συλλογικών σχημάτων και δικτύων για τη βελτιστοποίηση της χρησιμοποίησης των φυσικών, ανθρωπίνων και επενδυτικών αγροτουριστικών πόρων.

3. Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.) και ειδικότερα στο πλαίσιο των:

- Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου και
- Προγραμμάτων πολυαπασχόλησης στη γεωργική εκμετάλλευση.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τα προγράμματα αγροτουρισμού που σχετίζονται με τη πρωτοβουλία LEADER και το πρόγραμμα ΟΠΑΑΧ θα αναφερθούν στα σχετικά κεφάλαια.

Δ. Επιδράσεις του αγροτουρισμού (αρνητικές ή θετικές) στην οικονομία της υπαίθρου.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται σημαντικές κοινωνικό-οικονομικές εξελίξεις, οι οποίες επηρεάζουν τις αγροτικές περιοχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Οι εξελίξεις αυτές αφορούν στην διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής σύμφωνα με τα νέα καταναλωτικά πρότυπα, τις μεταρρυθμίσεις της νέας Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου και την παγκοσμιοποίηση των αγορών, την διαφοροποίηση της αγοράς εργασίας στις αγροτικές περιοχές, καθώς και την ενδυνάμωση του ρόλου των διαρθρωτικών πολιτικών ανάπτυξης και των θεμάτων που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος.

Στα πλαίσια αυτά η ΕΕ, διαπιστώνοντας την ανάγκη σχεδιασμού και υλοποίησης μιας πολιτικής για την ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της, με απώτερο στόχο την ανασυγκρότηση της υπαίθρου, προώθησε την εφαρμογή σχετικών πολιτικών μέσω των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης (ΚΠΣ), αλλά και της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER.

Η ανάπτυξη του αγροτουρισμού στην Ελλάδα συνιστά ιστορικά μια από τις πρώτες προσπάθειες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με στόχο την διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης των αγροτικών περιοχών της Χώρας.

Τα προγράμματα ανάπτυξης του αγροτουρισμού έχουν εφαρμοσθεί με σημαντική επιτυχία στην πατρίδα μας, αρχικά στο πλαίσιο των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων και αργότερα σε αυτό των Κανονισμών 2328/91 & 950/97 (Σχέδια Βελτίωσης), 2520/97 (Νέοι Αγρότες), 1257/99 (άρθρο 33 - Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου-ΟΠΑΑΧ), των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) και της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER, των προγραμμάτων της Γ΄ Προγραμματικής Περιόδου 2000 - 2006, συνεχίζονται δε και σήμερα μέσω των προγραμμάτων της Δ΄ Προγραμματικής Περιόδου 2007 - 2013.

Τα προγράμματα Αγροτουρισμού περιλαμβάνουν δράσεις είτε με αποκλειστικούς δικαιούχους γεωργούς είτε όχι, το δε ποσοστό της χρηματοδότησης - επιδότησης, κυμαίνεται από 55 - 65%. Βασικοί στόχοι των Προγραμμάτων αυτών είναι:

- Προστασία των οικονομικά και κοινωνικά ασθενέστερων περιοχών, καθώς και εκείνων που πλήττονται από τις αναπόφευκτες διορθωτικές μεταβολές και την προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας στις διεθνείς εξελίξεις, καθώς και προώθηση της μείωσης των ανισοτήτων στις ευκαιρίες και τις αμοιβές μεταξύ φύλων και ομάδων του πληθυσμού.

- Συνέχιση της προσπάθειας μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων και στήριξης της ανάπτυξης στις λιγότερες ανεπτυγμένες περιοχές της χώρας.
- Επανεξέταση των ορεινών περιοχών και του νησιωτικού χώρου στο εθνικό παραγωγικό σύστημα, έτσι ώστε να αποφευχθεί η περιθωριοποίησή τους.
- Να παρασχεθεί η δυνατότητα δημιουργίας πολλαπλών δραστηριοτήτων ή απόκτησης εναλλακτικών εισοδημάτων για τη μείωση της υποαπασχόλησης, η δημιουργία ίσων ευκαιριών, η βελτίωση εισοδημάτων, η συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στις εστίες του.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι τα εν λόγω προγράμματα έχουν κοινωνικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι παρέχουν τη δυνατότητα σε οικονομικά ασθενείς και κοινωνικά ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού (γυναίκες, γεωργοί κλπ.) να επενδύσουν, προβλέποντας ειδικές ρυθμίσεις για αυτές (πχ. Πριμοδότηση, υψηλά ποσοστά ενίσχυσης, αποκλειστικούς δικαιούχους γεωργούς, κλπ.), με αποτέλεσμα να συμβάλλουν σημαντικά στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των ομάδων αυτών.

Περαιτέρω στόχοι και επιπτώσεις του Αγροτουρισμού, είναι:

- Συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού και ιδιαίτερα των νέων στις εστίες τους.
- Δημιουργία τοπικού συμπληρωματικού εισοδήματος.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην ύπαιθρο.
- Δικαιότερη κατανομή του τοπικού πλούτου.
- Ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος.
- Ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, της αισθητικής και του παραδοσιακού χρώματος.
- Διασύνδεση με την τοπική παραγωγή αγροτικών προϊόντων.
- Προώθηση συλλογικής δράσης στην ύπαιθρο (οριζόντια εταιρική σχέση-Ομάδες Τοπικής Δράσης) και δημιουργία δικτύων, περιλαμβανομένης της

διακρατικής συνεργασίας.

- Προώθηση της προσέγγισης "από κάτω προς τα πάνω", ή "συμμετοχική προσέγγιση".

Γενικότερα και στην ευρύτερη αποδοχή του, ο Αγροτουρισμός, συνδυάζει όχι μόνο το ατομικό κέρδος, αλλά και την αναζήτηση της προσωπικής σχέσης ανάμεσα σε φιλοξενούντα και φιλοξενούμενο.

Για την ανάπτυξη του Αγροτουρισμού στα πλαίσια της πρωτοβουλίας LEADER I υλοποιήθηκαν 25 προγράμματα ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης από αντίστοιχες Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.), ύψους δημόσιας δαπάνης 70 εκατομμυρίων Ευρώ περίπου. Συνολικά υλοποιήθηκαν 1732 έργα και δράσεις, από τα οποία τα 163 αφορούσαν ενέργειες τεχνικής στήριξης στην αγροτική ανάπτυξη και στους Φορείς Υλοποίησης, τα 154 επαγγελματική κατάρτιση, τα 807 επενδύσεις αγροτουρισμού, τα 258 επενδύσεις μικρών επιχειρήσεων και βιοτεχνιών, τα 264 επενδύσεις αξιοποίησης και εμπειρίας της γεωργικής, δασοκομικής και αλιευτικής παραγωγής, τα 86 επενδύσεις αξιοποίησης και προστασίας περιβάλλοντος και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στα πλαίσια της πρωτοβουλίας LEADER II εγκρίθηκε η εφαρμογή τοπικών προγραμμάτων 49 Ομάδων Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) και 7 θεματικών προγραμμάτων Συλλογικών Φορέων. Συνολικά υλοποιήθηκαν 3270 έργα και δράσεις η συνολική δημόσια δαπάνη των οποίων ανέρχεται σε 210,7 εκ. Ευρώ περίπου. Ειδικότερα εγκρίθηκαν 2 σχέδια απόκτησης ικανοτήτων, 70 δράσεις στα πλαίσια της τεχνικής στήριξης των Φορέων Υλοποίησης, 160 περίπου καταρτίσεις, 1150 έργα αγροτικού τουρισμού και ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, 508 επενδύσεις μικρών επιχειρήσεων και βιοτεχνιών, 765 έργα αξιοποίησης και εμπορίας γεωργικής, δασοκομικής και αλιευτικής παραγωγής, 600 επενδύσεις προστασίας και ανάδειξης περιβάλλοντος και πολιτιστικής κληρονομιάς και 16 σχέδια διακρατικής

συνεργασίας.

Στα πλαίσια της πρωτοβουλίας LEADER+ υλοποιήθηκαν δράσεις, οι οποίες μαζί με τους κωδικούς τους έχουν ως εξής:

- 1.2.1.1 Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών διανυκτέρευσης για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας της περιοχής.
- 1.2.1.2 Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών εστίασης για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας της περιοχής.
- 1.2.1.3 Ανάπτυξη αγροτουρισμού (επισκέψιμα αγροκτήματα με πρόβλεψη υποδομής διανυκτέρευσης).
- 1.2.1.4 Ανάπτυξη εναλλακτικών και ειδικών μορφών αγροτικού τουρισμού (ιαματικός, ορεινός, κατασκηνωτικός κλπ).
- 1.2.1.5 Τοπικά κέντρα οργάνωσης, πληροφόρησης και προώθησης αγροτικού τουρισμού.
- 1.2.1.6 Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού τουρισμού (παραδοσιακά καφενεία, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης επισκεπτών κλπ).
- 1.2.1.7 Βελτιώσεις επιχειρήσεων αγροτικού τουρισμού για προσαρμογή στις ανάγκες πιστοποίησης ή δικτύωσης (clusters).

Στο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δράσεις που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του LEADER+ ανά κωδικό και νομό:

Κωδικός / Νομός	1.2.1.1	1.2.1.2	1.2.1.3	1.2.1.4	1.2.1.5	1.2.1.6	1.2.1.7
Αιτωλοακαρνανίας	5	1	3	1	1	2	
Αργολίδος	1	1					
Αρκαδίας	12	11	1	3	1		
Άρτας	1	4		3			4
Αχαΐας	5	5	2	1	1		
Βοιωτίας	2	7					1
Δράμας	3	4		2			
Δωδεκανήσου	4			2			4
Έβρου	6	8					
Ευρυτανίας	7		1	3			2
Ζακύνθου	6	2	2	1			
Ηλείας	2	1	1	3	1		1
Ημαθίας	4	2	1	1			
Ηρακλείου	13	13	2	4	2	5	
Θεσπρωτίας	2						
Θεσσαλονίκης	4	7	1	2			2
Ιωαννίνων	5		1	1	1		9
Καβάλας	9	4		1		2	
Καρδίτσας	6	8				6	
Καστοριάς	3	1				1	
Κέρκυρας	2	2	3			1	
Κεφαλληνίας	4	2	1	2			
Κιλκίς	3	1		2	1		
Κοζάνης	5	4			1		
Κορινθίας	2	2					
Κυκλάδων	3	1	1	3		1	
Λακωνίας	2	16	1				
Λαρίσης	5	5		2		8	1
Λασιθίου	1	5	1	2	1	2	
Λέσβου	9	11	4	4		3	
Μαγνησίας	4	3	1	2		1	
Ξάνθης	4	3		4		5	7

Πέλλας		1		5	1	1	11
Πιερίας	10	5	2			1	
Πρεβέζης	3	3		2	1		2
Ρεθύμνης	8	7	2	2	1	3	7
Ροδόπης	6	2		2		5	
Σερρών	4	6		3	1	2	
Τρικάλων	8	9		4		8	
Φθιώτιδος		3				1	
Φλωρίνης	4	3		1	1		1
Φωκίδος	4						
Χαλκιδικής			5				6
Χανίων	13	3		1		3	4

Σύμφωνα με τη σχετική οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής E(2000)/946/(14/4/2000) όλες οι αγροτικές περιοχές της Ε.Ε. αντιμετωπίζουν μια σειρά προβλημάτων τα οποία μπορούν να επηρεάσουν σοβαρά την βιωσιμότητα τους. Μεταξύ των προβλημάτων που επισημαίνονται είναι η γήρανση του πληθυσμού, η μετακίνηση προς τα αστικά κέντρα και η απώλεια θέσεων εργασίας. Παράλληλα η διαφαινόμενη ενίσχυση του ρόλου των αστικών κέντρων και υλοποίηση των διευρωπαϊκών δικτύων δημιουργούν κινδύνους για την περαιτέρω "περιθωριοποίηση" των αγροτικών περιοχών.

Ως αγροτικές κοινότητες χαρακτηρίζονται οι κοινότητες που έχουν πυκνότητα πληθυσμού κάτω των 100 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Στις αγροτικές αυτές περιοχές εφαρμόζονται τα προγράμματα του αγροτουρισμού και τα προγράμματα της πρωτοβουλίας LEADER, των οποίων ο βασικός όγκος είναι η δημιουργία καταλυμάτων διανυκτέρευσης.

Στο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται συγκεντρωτικά η χρηματοδότηση στα πλαίσια του προγράμματος LEADER+ με τις αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης:

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ: LEADER+

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Σε €)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ (Υπ. Αγρ. Αν. & Τρ.)		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
		Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
1	2=3+9	3=5+7	4=3/2	5	6=5/2	7	8=7/2	9	10=9/2
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΠΙΛΟΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	349.677.440	238.546.735	68,22%	173.206.127	49,53%	65.340.608	18,69%	111.130.705	31,78%
ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	9.677.548	7.893.332	81,56%	5.920.000	61,17%	1.973.332	20,39%	1.784.216	18,44%
ΔΙΚΤΥΩΣΗ	1.973.333	1.973.333	100,00%	1.480.000	75,00%	493.333	25,00%	0	0,00%
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	7.365.000	7.365.000	100,00%	5.523.750	75,00%	1.841.250	25,00%	0	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	368.693.321	255.778.400	69,37%	186.129.877	50,48%	69.648.523	18,89%	112.914.921	30,63%

Ε. Ο θεσμός των αγροτουριστικών καταλυμάτων και θεσμικό πλαίσιο.

Όπως έχει αναφερθεί στις προηγούμενες θεματικές ενότητες, ο αγροτουρισμός στηρίζεται στην προσφορά ενός διαφοροποιημένου τουριστικού προϊόντος, το οποίο είναι περισσότερο προσιτό στον επισκέπτη.

Η μορφή αυτή τουρισμού συνδέεται άμεσα με το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας, την αρχιτεκτονική φυσιογνωμία κάθε περιοχής και ιδιαίτερα τον τρόπο ζωής και τις συνήθειες των κατοίκων στις περιοχές που εφαρμόζεται.

Η εξέλιξη του αγροτουρισμού, στηριζόμενη στο πλαίσιο ενός σωστά δομημένου σχεδιασμού, αποτελεί διέξοδο για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη των περιοχών της υπαίθρου. Σε αυτό συμβάλλει όχι μόνο η στρατηγική ανάπτυξης και εξέλιξης του τομέα, αλλά και η ουσιαστική προσφορά και προσπάθεια των κατοίκων της υπαίθρου, οι οποίοι αποτελούν την ισχυρή βάση για την ανάπτυξη και διαμόρφωση του αγροτουριστικού προϊόντος.

Η βασική μορφή του Αγροτουρισμού είναι ο θεσμός των Αγροτουριστικών Καταλυμάτων. Η δράση αυτή υλοποιείται στη χώρα μας βασικά μέσα από τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ), των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) και της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER.

Αυτά τα προγράμματα στηρίζονται σε γενικές κατευθυντήριες οδηγίες και κανονισμούς της Ε.Ε. και εφαρμόζονται ανάλογα στα κράτη-μέλη, χωρίζονται δε σε εξαετής προγραμματικές περιόδους.

Η πρώτη Προγραμματική Περίοδος εφαρμόστηκε με την υλοποίηση Προγραμμάτων του πρώτου Πακέτου Delors (Α΄ ΚΠΣ - Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης), που παρουσίασε το 1987 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η δεύτερη Προγραμματική Περίοδος εφαρμόστηκε με την υλοποίηση Προγραμμάτων του δεύτερου Πακέτου Delors (Β΄ ΚΠΣ - Κοινοτικό Πλαίσιο

Στήριξης), για τη χρηματοδότηση έργων και προγραμμάτων σε όλη την ελληνική επικράτεια, με την θέσπιση του Καν. (ΕΟΚ)2328/91.

Η τρίτη Προγραμματική Περίοδος (2000-2006) εφαρμόστηκε με την υλοποίηση Προγραμμάτων στα πλαίσια των γενικών κατευθύνσεων που καθορίστηκαν με την Ε(2000)946/14-04-2000 Ανακοίνωση της Επιτροπής της Ε.Ε και του Καν. (Ε.Ε)1257/1999 για τη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης.

Η τέταρτη Προγραμματική Περίοδος (2007-2013) βρίσκεται σε εξέλιξη και εφαρμόζεται με την υλοποίηση Προγραμμάτων στα πλαίσια των γενικών κατευθύνσεων που καθορίστηκαν με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου της 20ης Σεπτεμβρίου 2005 και τον Κανονισμό (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2006 που αφορά στη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

Το περιεχόμενο του προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 (ΠΑΑ) ακολουθεί πλήρως το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 και συμπεριλαμβάνει μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που αφορούν στην αναστροφή της ηλικιακής διάρθρωσης των απασχολούμενων στην γεωργία και την αύξηση του μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στην ανάπτυξη των επιχειρηματικών δομών μέσω του εκσυγχρονισμού και της καινοτομίας, στην αναβάθμιση των υποδομών του πρωτογενούς τομέα, στην κατάρτιση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, σε γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, στη βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, στην προώθηση της συνεργασίας, στην ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικού δικτύου και εφαρμογών Τεχνολογίας και Πληροφοριών (ΤΠΕ) και τέλος στην ενίσχυση των τοπικών φορέων και την κινητοποίηση του τοπικού πληθυσμού.

Ένα μέρος του ΠΑΑ 2007-2013 (Άξονας 3) αποτελεί ουσιαστικά τη συνέχεια των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ), τα οποία εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά την 3η Προγραμματική Περίοδο στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006» και των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2000-2006.

Γενικός Στόχος

Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας

Ειδικοί στόχοι

- Βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών.
- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

Τα Μέτρα του Άξονα 3 θα υλοποιηθούν σε γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές παρέμβασης (Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3.000 κατοίκους) και κυρίως στο σύνολο των περιοχών παρέμβασης των ΟΠΑΑΧ της 3ης Προγραμματικής Περιόδου (ΕΠΑΑ-ΑΥ και ΠΕΠ). Συνολικά αναφερόμαστε σε 492 Καποδιστριακούς Δήμους σε όλους τους Νομούς της Χώρας, οι οποίοι είναι κυρίως ορεινοί / μειονεκτικοί.

Στο πλαίσιο του Άξονα 3 θα υλοποιηθούν Μέτρα/δράσεις που στοχεύουν στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση της υπαίθρου, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η οικονομική αυτοδυναμία της, με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος, στη διάσωση και διαφύλαξη στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς και στη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Δράσεις για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας.

- " Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες".

Η Δράση περιλαμβάνει παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα.

Στα πλαίσια της Δράσης προβλέπεται η ενίσχυση επενδύσεων που

υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση, και που διαφοροποιούν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δεν σχετίζονται με τη γεωργία (αγροτικός τουρισμός, βιοτεχνία κ.λ.π.).

Εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις για πολύ μικρές επιχειρήσεις:

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης.
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής.
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας).
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων.
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση.
- Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

- " Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων".

Η Δράση περιλαμβάνει παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα.

Εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις για πολύ μικρές επιχειρήσεις:

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων.
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση.

- Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.
 - Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων της τοπικής οικονομίας.
- "Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων".

Στα πλαίσια της Δράσης προβλέπεται η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων τα οποία αφορούν στη βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος, την ενίσχυση της απασχόλησης, την αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης, την συμβολή στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, την προβολή-προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών.

Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:

Εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις για πολύ μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν. (ΕΚ) 800/08, που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες (κωδικοί κλάδων ΚΑΔ2008-Κωδικός Αριθμός Δραστηριοτήτων 55, 56, 79.1, 77.21.10 και 93.11):

- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης (αγροτουριστικά καταλύματα).
- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, χώρων εστίασης και αναψυχής.
- Ίδρυση και εκσυγχρονισμός γραφείων οργάνωσης, πληροφόρησης και προώθησης αγροτικού τουρισμού.
- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού, (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης).
- Βελτίωση της υποδομής επιχειρήσεων με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για παραγωγή θερμότητας/ψύξης ή/και ηλεκτρισμού (όπως κεντρικά ηλιακά συστήματα, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμικές εφαρμογές, φωτοβολταϊκά, κ.λ.π) με σκοπό την κάλυψη ιδίων αναγκών

καθώς και επεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (στο κτιριακό κέλυφος ή/και στον Η/Μ εξοπλισμό) σε υφιστάμενες επιχειρήσεις.

Το πρόγραμμα είναι σε εξέλιξη, και προβλέπεται η χρηματοδότησή του ως εξής:

Δημόσια Δαπάνη	Εθνική Συμμετοχή	Κοινοτική Συμμετοχή
€ 787.628.854	€ 212.891.850	€ 574.737.004

Όπως επισημαίνεται και σε άλλα σημεία της μελέτης, τα προγράμματα Αγροτουρισμού και αγροτουριστικών καταλυμάτων εφαρμόζονται σε επιλεγμένες περιοχές, ιδιαίτερα σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, όπως προσδιορίζονται στην Οδηγία του Συμβουλίου 85/148/ΕΟΚ της 29ης Ιανουαρίου 1985 για την τροποποίηση της Οδηγίας 81/645/ΕΟΚ περί του κοινοτικού καταλόγου των μειονεκτικών γεωργικών περιοχών κατά την έννοια της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 56/25-2-1985). Ανάλογα με την περιοχή εφαρμογής του Επενδυτικού Σχεδίου και ανάλογα με τη δράση, το ποσοστό οικονομικής ενίσχυσης (επιχορήγησης) κυμαίνεται από 40-60% (ή 65% για ορισμένες δράσεις που υλοποιούνται στα νησιά του Αιγαίου).

ΣΤ. Πολιτικές και χρηματοδοτήσεις των καταλυμάτων από Ε.Ε. Προγράμματα και δράσεις.

Βασικός φορέας υλοποίησης των Προγραμμάτων του Αγροτουρισμού και κατά συνέπεια των Αγροτουριστικών Καταλυμάτων είναι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε συνεργασία με τις περιφερειακές

υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Στα πλαίσια αυτών των προγραμμάτων εκδίδονται υπουργικές και κοινές υπουργικές αποφάσεις υλοποίησής τους, που καθορίζουν λεπτομέρειες για τις δράσεις και για τον τρόπο εφαρμογής τους. Ανάλογα με τα προγράμματα και τις περιοχές εφαρμογής τους υπάρχουν ποσοστιαίες χρηματοδοτήσεις που συμμετέχουν στην υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων, με τρεις βασικές συμμετοχές:

- Κοινοτική Συμμετοχή - Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
- Εθνική Συμμετοχή - Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- Ίδια Συμμετοχή - Ίδια και δανειακά κεφάλαια.

Για την εφαρμογή των δράσεων (καθεστώτων ενίσχυσης) του θεσμού του Αγροτουρισμού αγροτουριστικών καταλυμάτων αρμόδιες αρχές και φορείς είναι:

1. Οι Ειδικές Υπηρεσίες του Διοικητικού Τομέα Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. Ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) ως Οργανισμός Πληρωμών.

Η Δράση “Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων” χρηματοδοτείται από ιδιωτικούς πόρους και δημόσια δαπάνη. Η δημόσια δαπάνη αποτελείται από την εθνική συμμετοχή (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων) και την κοινοτική συμμετοχή που αποτελεί το 72% της δημόσιας δαπάνης και καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) μέσω του οποίου η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές με στόχο:

- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας μέσω της παροχής στήριξης για αναδιάρθρωση, ανάπτυξη και καινοτομία.
- Τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου μέσω της παροχής

στήριξης για τη διαχείριση της γης.

- Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας.

Κάθε υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει τεκμηριωμένα να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της δράσης που είναι:

- Η βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος στην περιοχή παρέμβασης.
- Η ενίσχυση της απασχόλησης στην περιοχή παρέμβασης.
- Η αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης.
- Η συμβολή στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.
- Η προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών.
- Η εκτίμηση της συμβολής του κάθε επενδυτικού σχεδίου στην επίτευξη των στόχων του μέτρου γίνεται με βάση ποσοτικοποιημένους δείκτες οι οποίοι είναι:
- Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ).
- Ο αριθμός νέων τουριστικών δραστηριοτήτων που υποστηρίχθηκαν.
- Το ύψος επενδύσεων.
- Ο αριθμός νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται με την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου (διαχωρισμός τους ανά φύλο και αντίστοιχα ανά ηλικιακή ομάδα (μέχρι 25 ετών και από 25 ετών και άνω) από τουριστικές δραστηριότητες.

Επιπρόσθετος αριθμός επισκεπτών: α) αριθμός διανυκτερεύσεων, β) αριθμός εξυπηρετούμενων επισκεπτών χωρίς διανυκτέρευση.

Για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας οι δαπάνες που περιλαμβάνονται είναι οι εξής:

- Δαπάνες για τη δημιουργία νέων κτιριακών εγκαταστάσεων προκειμένου για ιδρύσεις υποδομών διανυκτέρευσης, με τον απαραίτητο

ηλεκτρομηχανολογικό, ξενοδοχειακό και λοιπό εξοπλισμό, καθώς και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου αυτών.

- Δαπάνες για την επέκταση και βελτίωση κτιριακών υποδομών, του περιβάλλοντος χώρου αυτών, των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και του ξενοδοχειακού και λοιπού εξοπλισμού, προκειμένου για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων υποδομών διανυκτέρευσης, με την προϋπόθεση ότι η σχετική παρέμβαση θα πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητάς τους μέχρι του ορίου των 40 κλινών με προσθήκη καθ' ύψος ή και κατ' επέκταση.
- Δαπάνες για τη δημιουργία νέων χώρων εστίασης και αναψυχής με την αντίστοιχη αγορά εξοπλισμού, καθώς και δαπάνες για την αναβάθμιση, επέκταση υφισταμένων υποδομών και του αντίστοιχου εξοπλισμού χώρων εστίασης και αναψυχής.
- Δαπάνες για την ίδρυση, επέκταση και αναβάθμιση λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων και αγορά του σχετικού εξοπλισμού αυτών.
- Δαπάνες για μελέτες - υπηρεσίες υποστήριξης, όπως η σύνταξη σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης, η μελέτη έκδοσης οικοδομικής άδειας, δαπάνες επιβλέψεων, επιμετρήσεων, μελέτες για την εγκατάσταση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).
- Δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με σκοπό την παραγωγή θερμότητας, ψύξης ή και ηλεκτρισμού για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης. Ενδεικτικά αναφέρονται τεχνολογίες Α.Π.Ε. όπως κεντρικά ενεργητικά ηλιακά συστήματα, φωτοβολταϊκά συστήματα, συστήματα αξιοποίησης βιομάζας, γεωθερμικές εφαρμογές, ενεργειακά συστήματα θέρμανσης, ψύξης χώρων με εκμετάλλευση της θερμότητας γεωλογικών σχηματισμών και νερών που δεν χαρακτηρίζονται ως γεωθερμικό δυναμικό, αιολικά συστήματα, συνδυασμένα συστήματα

θέρμανσης με αξιοποίηση ηλιακών συστημάτων και βιομάζας κ.ά. Επίσης, δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού ή υλικών για την εξοικονόμηση ενέργειας σε υφισταμένες επιχειρήσεις.

- Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου κλπ.
- Αποκλειστικά και μόνο για τα κτίσματα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακά και διατηρητέα με σχετική Υπουργική απόφαση είναι επιλέξιμη η αγορά ή επισκευή παλαιού εξοπλισμού.
- Δαπάνες για την αγορά ίππων για δραστηριότητες περιήγησης.
- Δαπάνες αγοράς ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιλαμβανομένου και του λογισμικού αυτών.
- Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημείων HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points - Ανάλυση Κινδύνων και Κρίσιμων Σημείων Ελέγχου), ISO (International Organization for Standardization - Παγκόσμιος Οργανισμός Τυποποίησης), καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών.

Όσον αφορά στις επενδύσεις για υποδομές διανυκτέρευσης και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις, αυτές υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις των υπ' αριθ. 2974/710/8.04.2009 (ΦΕΚ 670/Β/10.04.2009) & 3427/9.6.2010 Κοινών Αποφάσεων των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, προσδιορισμού των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων, όπως ισχύουν κάθε φορά. Οι πιο πάνω υπουργικές αποφάσεις καθορίζουν τις προϋποθέσεις και τους όρους που πρέπει να τηρούν οι υποδομές διανυκτέρευσης ώστε να

αποκτήσουν την σχετική άδεια λειτουργίας από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (ΕΟΤ).

Στα πλαίσια των δράσεων των Προγραμμάτων του Αγροτουρισμού και κατά συνέπεια των Αγροτουριστικών Καταλυμάτων επιλέξιμες δαπάνες είναι και οι δαπάνες για τη συνολική προώθηση της εικόνας των περιοχών παρέμβασης και υλοποιούνται μόνο από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α΄ βαθμού και από εταιρείες αυτών.

Οι δαπάνες οι οποίες θεωρούνται επιλέξιμες για την χρηματοδότησή τους και αφορούν την ενίσχυση της προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών με στόχο αφενός μεν την ενημέρωση και προσέλκυση επενδυτών σε αυτές, αφετέρου δε την προβολή των φυσικών και πολιτιστικών πόρων τους στο ευρύτερο κοινό, επιλέξιμες θεωρούνται οι δαπάνες:

- Σχεδιασμού και εκτύπωσης πληροφοριακών και διαφημιστικών εντύπων (π.χ. Αμοιβές εξειδικευμένων γραφείων για την παραγωγή των εντύπων), καθώς και σχετικού ηλεκτρονικού υλικού (CDs κλπ.).
- Διαφημιστικών καταχωρήσεων σε έντυπα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Σχεδιασμού και εκτύπωσης επενδυτικών οδηγών.
- Σχεδιασμού και κατασκευής διαφημιστικών αφισών, προθηκών και ηλεκτρονικής διαφήμισης, με εξαίρεση τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μέσα.
- Σχεδιασμού ιστοσελίδας και δικτυακού τόπου (website) και προώθησή του σε ελληνικές και ξένες μηχανές αναζήτησης.
- Συμμετοχής σε αναγνωρισμένες θεματικές τουριστικές εκθέσεις στην Ελλάδα ή σε κράτη μέλη της Ε.Ε όπως επίσης και σε ημερίδες-εκδηλώσεις, κλπ στην Ελλάδα.

Z. Κατανομή των Αγροτουριστικών Καταλυμάτων στην Ελλάδα

Στις προηγούμενες θεματικές ενότητες έγινε λεπτομερής ανάλυση των προγραμμάτων της Ε.Ε. σχετικά με την πολιτική και την εφαρμογή αυτών στην Ελληνική ύπαιθρο. Όπως τονίστηκε ένα μέρος από τα προγράμματα που αναφέρθηκαν αφορά την χρηματοδότηση αγροτουριστικών καταλυμάτων. Ιδιαίτερα με τα προγράμματα της πρωτοβουλίας LEADER και των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ) της Γ΄ Προγραμματικής Περιόδου, χρηματοδοτήθηκαν δράσεις σχετικές με αγροτουριστικά καταλύματα (Ιδρύσεις, εκσυγχρονισμοί, βελτιώσεις κ.λ.π.), με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης σε περιοχές με αρκετό αγροτουριστικό ενδιαφέρον.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή αυτών των αγροτουριστικών καταλυμάτων στη χώρα:

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ			
Α/Α	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	39	269
2	ΑΡΚΑΔΙΑ	29	306
3	ΒΟΙΩΤΙΑ	10	79
4	ΓΡΕΒΕΝΑ	20	196
5	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	14	136
6	ΕΥΒΟΙΑ	15	215
7	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	9	79
8	ΗΜΑΘΙΑ	2	16
9	ΘΑΣΟΣ	27	276
10	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ	49	396
11	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	46	458
12	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	21	186
13	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ	29	289
14	ΚΥΘΗΡΑ	6	58
15	ΚΥΚΛΑΔΕΣ	3	26
16	ΛΑΚΩΝΙΑ	7	68
17	ΛΑΡΙΣΑ	2	16
18	ΛΕΣΒΟΣ	56	512
19	ΛΕΥΚΑΔΑ	16	159
20	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	47	457
21	ΜΕΣΣΗΝΙΑ	23	288
22	ΠΕΛΛΑ	1	10
23	ΠΟΡΟΣ	7	62
24	ΠΡΕΒΕΖΑ	13	134
25	ΡΕΘΥΜΝΟ	116	1.140
26	ΡΟΔΟΠΗ	2	15
27	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	9	96
28	ΣΑΜΟΣ	39	302
29	ΧΑΝΙΑ	45	467
30	ΧΙΟΣ	16	131
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	718	6.842

H. LEADER.

Στα πλαίσια της πρωτοβουλίας LEADER I υλοποιήθηκαν 25 προγράμματα ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης από αντίστοιχες Ομάδες Τοπικής Δράσης, ύψους Δημόσιας Δαπάνης 70 εκ. € περίπου και Συνολικού Κόστους 105,8 εκ. €. Συνολικά υλοποιήθηκαν 1.732 έργα και δράσεις, από τα οποία :

- 163 αφορούσαν ενέργειες τεχνικής στήριξης στην αγροτική ανάπτυξη και στους Φορείς Υλοποίησης (Συνολικού Κόστους 11,5 εκ. €),
- 154 επαγγελματική κατάρτιση (Συνολικού Κόστους 3,8 εκ. €),
- 807 επενδύσεις αγροτουρισμού (Συνολικού Κόστους 53,3 εκ. €),
- 258 επενδύσεις μικρών επιχειρήσεων και βιοτεχνιών (Συνολικού Κόστους 10,3 εκ. €),
- 264 επενδύσεις αξιοποίησης και εμπορίας της γεωργικής, δασοκομικής και αλιευτικής παραγωγής (Συνολικού Κόστους 21,1 εκ. €),
- 86 επενδύσεις αξιοποίησης και προστασίας περιβάλλοντος και πολιτιστικής κληρονομιάς (Συνολικού Κόστους 5,8 εκ. €).

Στα πλαίσια της πρωτοβουλίας LEADER II εγκρίθηκε η εφαρμογή τοπικών προγραμμάτων 49 Ομάδων Τοπικής Δράσης και 7 θεματικών προγραμμάτων Συλλογικών Φορέων. Συνολικά εγκρίθηκε η υλοποίηση 3.270 έργων και δράσεων, η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων ανέρχεται σε 210,7 εκ. € περίπου και Συνολικού Κόστους 392,6 εκ. €. Ειδικότερα, υλοποιήθηκαν μεταξύ άλλων:

- 70 δράσεις στα πλαίσια της τεχνικής στήριξης των Φορέων Υλοποίησης, (Δημόσιας Δαπάνης 34 εκ. €),
- 160 περίπου καταρτίσεις (Δημόσιας Δαπάνης 5 εκ. €),
- 1.150 έργα αγροτικού τουρισμού και ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού (Δημόσιας Δαπάνης 64,5 εκ. €),
- 508 επενδύσεις μικρών επιχειρήσεων και βιοτεχνιών (Δημόσιας Δαπάνης 43,6 εκ. €),

765 έργα αξιοποίησης και εμπορίας γεωργικής, δασοκομικής και αλιευτικής παραγωγής (Δημόσιας Δαπάνης 22,4 εκ. €),

600 επενδύσεις προστασίας και ανάδειξης περιβάλλοντος και πολιτιστικής κληρονομιάς (Δημόσιας Δαπάνης 24 εκ. €),

16 σχέδια διακρατικής συνεργασίας (Δημόσιας Δαπάνης 0,9 εκ. €).

Στα πλαίσια του LEADER+, ο συνολικός προϋπολογισμός του οποίου ανέρχεται σε 368,7 εκ. € περίπου, σχεδιάστηκε μεταξύ άλλων η υλοποίηση:

700 περίπου επενδυτικών σχεδίων στον τομέα του αγροτικού τουρισμού, Συνολικού Κόστους 119 εκ. €,

720 περίπου επενδυτικών σχεδίων στον τομέα των μεταποιητικών και βιοτεχνικών επιχειρήσεων, Συνολικού Κόστους 103 εκ. €,

350 περίπου επενδυτικών σχεδίων που ενισχύουν την τομεακή και διατομεακή δράση με τη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας, Συνολικού Κόστους 10 εκ. €,

115 προγραμμάτων κατάρτισης, Συνολικού Κόστους 4 εκ. €,

180 ενεργειών προβολής προώθησης περιοχών και τομέων, Συνολικού Κόστους 6 εκ. €,

160 παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης φυσικού περιβάλλοντος, Συνολικού Κόστους 13 εκ. €,

150 παρεμβάσεων ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς, Συνολικού Κόστους 29 εκ. €,

115 πολιτιστικών εκδηλώσεων, Συνολικού Κόστους 5 εκ. €.

Ένα μέρος του ΠΑΑ 2007-2013 αποτελεί και το πρόγραμμα LEADER της Δ' Προγραμματικής Περιόδου.

Τι είναι η προσέγγιση LEADER

Η πρωτοβουλία LEADER I αποτέλεσε αρχή μίας νέας προσέγγισης στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, δίνοντας την ευκαιρία στις τοπικές κοινωνίες να σχεδιάσουν και να επιλέξουν οι ίδιες τον τρόπο και τη «διαδρομή»

ανάπτυξή τους. Τα ενθαρρυντικά αποτελέσματά της οδήγησαν σε ένα πιο συστηματικό και ολοκληρωμένο σχεδιασμό της LEADER II. Η πρωτοβουλία συνεχίστηκε, κατά τη 3η Προγραμματική Περίοδο, με την LEADER PLUS, στην ίδια λογική και φιλοσοφία των προηγούμενων εφαρμογών. Στην 4η Προγραμματική Περίοδο, μέσω της προσέγγισης LEADER, η οποία πλέον είναι ενσωματωμένη στο ΠΑΑ, εφαρμόζονται τοπικά προγράμματα με ολοκληρωμένο και πολυτομεακό χαρακτήρα σε αγροτικές περιοχές μικρότερες της περιφέρειας. Τα προγράμματα αυτά υλοποιούνται με την «εκ των κάτω προς τα πάνω προσέγγιση», από τοπικά εταιρικά σχήματα δημοσίου – ιδιωτικού τομέα (Ομάδες Τοπικής Δράσης – Ο.Τ.Δ.) που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένη περιοχή παρέμβασης.

Σε ποιες περιοχές της χώρας εφαρμόζεται

Η προσέγγιση LEADER υλοποιείται σε αγροτικές περιοχές της χώρας και ειδικότερα σε ορεινές, μειονεκτικές, νησιωτικές και πεδινές περιοχές. Οι επιλεγμένες περιοχές, των οποίων το ποσοστό εκτιμάται ότι καλύπτει περίπου 65% της έκτασης της χώρας, διαθέτουν συνοχή και επάρκεια πόρων. Ο πληθυσμός τους κυμαίνεται μεταξύ 5.000 και 150.000 κατοίκων, ενώ οι σχετικές παρεμβάσεις υλοποιούνται σε Δημοτικά Διαμερίσματα έως 5.000 κατοίκους.

Πώς σχεδιάζονται τα τοπικά προγράμματα και ποιοι είναι υπεύθυνοι για την υλοποίησή τους

Τα τοπικά προγράμματα σχεδιάζονται από τις Ο.Τ.Δ. μετά από ενέργειες διαβούλευσης με τους αντιπροσωπευτικούς εταίρους της κάθε περιοχής και χαρακτηρίζονται από πολυτομεακό σχεδιασμό και αλληλεπίδραση μεταξύ φορέων και έργων της τοπικής οικονομίας. Τα προγράμματα υποβάλλονται για έγκριση από τις ενδιαφερόμενες Ο.Τ.Δ. στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, από το οποίο αξιολογούνται. Η διαδικασία επιλογής και αξιολόγησης των Ο.Τ.Δ. και των αντίστοιχων τοπικών

προγραμμάτων είναι ανοικτή στις σχετικές αγροτικές περιοχές και καθορίζεται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων που διασφαλίζουν την άμιλλα μεταξύ των ομάδων που είναι σε θέση να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης. Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης που εκπονούν και εφαρμόζουν τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικές των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων της περιοχής αναφοράς τους. Συνιστούν κοινή δομή με νομική μορφή αυτή της Ανώνυμης Εταιρείας ή Κοινοπραξία, με ενδεικτικούς εταίρους Δήμους ή Κοινότητες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΚΕΔΚΕ, ΕΝΑΕ, ΤΕΔΚ, Σύνδεσμοι και οι Ανώνυμες Αναπτυξιακές Εταιρείες Ο.Τ.Α.), φορείς του ευρύτερου δημοσίου τομέα, συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών, Επιστημονικοί φορείς, Επιμελητήρια, φορείς συλλογικών, κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων.

Ποιο είναι το περιεχόμενο των τοπικών προγραμμάτων

Τα τοπικά προγράμματα της προσέγγισης περιλαμβάνουν τα εξής Μέτρα:

1. Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης

2. Συνεργασία

3. Δαπάνες λειτουργίας, απόκτηση δεξιοτήτων

1. Μέσω των παρεμβάσεων που αφορούν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης επιδιώκεται:

- Η προώθηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών που σχεδιάζονται και υλοποιούνται σε τοπικό επίπεδο.
- Η ενίσχυση της προσπάθειας διαφοροποίησης της οικονομίας της υπαίθρου.
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο.
- Η μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των κατοίκων των αγροτικών και αστικών περιοχών.
- Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

- Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Η διασφάλιση ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού.
- Η αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων και η καλύτερη πρόσβασή τους στην αγορά.
- Η προστασία και ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων.
- Η χρήση σύγχρονης τεχνολογίας / τεχνογνωσίας για τη ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας προϊόντων και υπηρεσιών.

Στο παραπάνω πλαίσιο, μπορούν να ενταχθούν και επενδύσεις που αντιστοιχούν σε άλλους Άξονες του ΠΑΑ.

Οι επενδύσεις αυτές αφορούν:

- Στήριξη της ανταγωνιστικότητας και αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.
- Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες.
- Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων.
- Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων.
- Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό.
- Αναφέρεται στη δημιουργία βασικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πολιτισμού και αναψυχής, που αφορούν ένα χωριό ή ομάδα χωριών και τη συναφή μικρής κλίμακας υποδομή, όπως μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα, διαχείρισης υδατικών πόρων, πρόσβαση στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, κέντρα φροντίδας παιδιών, βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι πολιτιστικών δραστηριοτήτων, πολιτιστικές εκδηλώσεις, κ.λ.π.
- Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών.
- Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς.
- Ενισχύονται παρεμβάσεις σχετικές με διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, πολιτιστικών χαρακτηριστικών και τοπίου της αγροτικής υπαίθρου, μουσεία αγροτικής κληρονομιάς κ.λ.π.

2. Μέσω του μέτρου που αφορά τη συνεργασία, ενισχύεται η εφαρμογή κοινής δράσης είτε μεταξύ περιοχών της χώρας είτε με χώρες άλλων κρατών – μελών ή τρίτων χωρών.
3. Μέσω του μέτρου που αναφέρεται σε δαπάνες λειτουργίας και απόκτηση δεξιοτήτων στηρίζονται παρεμβάσεις για τη λειτουργία των Ο.Τ.Δ., τις δεξιότητες και την εμπύχωση στην περιοχή.

Η εφαρμογή και η υλοποίηση του προγράμματος LEADER της Δ΄ Προγραμματικής Περιόδου (2007-2013) βρίσκεται στις διαδικασίες προκήρυξης των δράσεων από τις 43 Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.), οι οποίες δρουν ανεξάρτητα, ενώ από μερικές ομάδες έχει αρχίσει η σχετική αξιολόγηση των φακέλων των επενδυτικών σχεδίων. Μετά την ολοκλήρωση των αξιολογήσεων από τις Ο.Τ.Δ. οι προτάσεις διαβιβάζονται στις Ειδικές Υπηρεσίες του Διοικητικού Τομέα Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για την περαιτέρω αξιολόγηση και ένταξη στα σχετικά προγράμματα.

Για το πρόγραμμα LEADER προβλέπεται η εξής χρηματοδότηση:

Δημόσια Δαπάνη	Εθνική Συμμετοχή	Κοινοτική
€ 294.697.261	€ 70.127.261	€ 224.570.000

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στις προηγούμενες θεματικές ενότητες παρουσιάστηκε ο θεσμός των αγροτουριστικών καταλυμάτων μέσα από τις δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τονίστηκε η σημασία αυτών για την ανάπτυξη γενικά της υπαίθρου και ειδικά των Αγροτικών περιοχών της χώρας.

Αναπτύχθηκε το θεσμικό πλαίσιο των προγραμμάτων του Αγροτουρισμού και των Αγροτουριστικών καταλυμάτων, οι πηγές χρηματοδότησης και τα ποσοστά τους, οι φορείς υλοποίησης αυτών των προγραμμάτων και η κατανομή των αγροτουριστικών καταλυμάτων στην Ελλάδα.

Ο θεσμός των αγροτουριστικών καταλυμάτων συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την ανάπτυξη υποδομών στην ύπαιθρο και την ενίσχυση του εισοδήματος των αγροτών.

Ένας από τους βασικούς στόχους των προγραμμάτων είναι η ανάπτυξη της υπαίθρου και η περιφερειακή σύγκλιση για την ισόρροπη ανάπτυξη των διαφόρων περιοχών.

ΠΗΓΕΣ

1. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:
 - Ειδικές Υπηρεσίες του Διοικητικού Τομέα Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών
 - Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ)
2. Γραφεία Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Αθήνα.
3. Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού.
4. Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ)

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- <http://www.agrotiki-anaptixi.gr>
- <http://www.annrtis.org>